

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția. Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserții a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 8 Martiu, 1895.

Când Bánffy a ajuns ministru preșident și omenii au vădit, că nu e glumă, că e chiar fapt prezidențial lui Bánffy, în cercurile opoziționale magiare s'a dat expresiune temerii, că fostul pașă dela Bistrița-Năsăud, care a abusat atât de mult de puterea sa față de români și sași în două comitate, va face abuz de puterea sa și în poziția de prim-ministru, mai cu samă când va fi vorba de apărarea partidei guvernamentale și lovirea și zdrobirea opoziției.

Exprimarea acestei temeri cuprinde în sine o curiozitate a ideilor politice magiare și a vânditei părtiniri. Opoziția magiară aproba faptele lui Bánffy, cari erau îndreptate contra românilor și sașilor, pe când era el fișpan, le aproba, deși erau abuz de putere, er' acum tot ea vine și își exprimă temerea de abuz de putere față de ea, ca și când ar dice: Față de aceia bine ai făcut, ce-ai făcut, căci aceia sunt valachi, trădători de patrie, față de noi însă se nu faci abuz, căci noi dóră suntem unguri, patrioți, față de noi nu se cuvine....

Temerea opoziției se vede însă că a fost basată, căci deși timpul stăpânirii lui Bánffy e scurt, abuzurile de putere încep să iese la ivelă. Mai întâi s'au manifestat aceste la alegerile în cercurile devenite vacante prin intrarea în cabinetul nou a actualilor ministri.

La aceste alegeri partida guvernamentală a secerat învingere prin terorismul și corupțiunea cea mai mare ce a fost cândva în Ungaria la alegeri, și de care s'au îngrozit și foile magiare, dedate cu astfel de „libertăți”.

Incuragiat de acest „succes”, sistemul Bánffy a mers acum și mai departe la alegerea de deputat, ce s'a efectuat ađi în orașul Neutra, din Ungaria nordică. Doi candidați au pășit aici: unul guvernamental, se-

cretariul de stat Latkoczy, ér celalalt e contele Ioan Zichy, candidatul partidei populare. Care a eșit, puțin ne împoartă, dar că ce a comis încă înainte de actul alegerii partida guvernului, acesta merită să o considerăm. Guvernul a denumit de președinte al alegerii pe fabricantul de pompe Tarnoczy. Acesta având putere discreționară, din motiv, că „situațiunea e periculăasă”, în realitate însă pentru-ca să asigure triumful guvernului, a luat nesce măsuri unice, despre ce a încunoscintat pe locuitorii prin afișe, lipite pe zidurile orașului.

Etă aceste măsuri:

1. „Dispon, ca căile, ce duc la votare și pe cari alegătorii, dacă au votat, a se depărta, precum și spațiul necesar, să fie închise de miliție des de dimineță și până la finirea votării”.

2. Dl Tarnoczy recomandă, ca „posesorii de case să-și țină casele de cătră strade închise, și din punct de vedere al siguranței contra incendiului, să ia dispozițiunile de lipsă”.

3. „Nevotanților nu le este iertat a sta și a se grupa pe strade, căci altfel contra lor se va folosi brachiul, ér turburătorii vor fi arestați”.

4. „Alegătorii veniți din provincie vor fi perchișionați, ca armele, ce se vor afla la ei, bătele sau petrele să fie confiscate”.

Afară de acesta însă trebuie să scim, că deja cu o săptămână înainte s'a adus miliție în Neutra și ea a și fost încuartirată la episcopul de acolo și la canonici, pe când aderenții guvernului au fost scutiți de acesta, precum erau scutiți odinioară nemeșii în lumea iobăgescă.

Astfel de abuzuri, cari vedem că merg crescând, legitimează pasivitatea poporului român. Ne putem închipui, ce măsuri „de siguranță publică” s'ar lua din partea guvernelor magiare, — fie ele ori care, cât timp durază sistemul actual, — dacă românii ar can-

didă deputați naționali în mai multe cercuri!

„Pe lângă un astfel de sistem, — dice „Hazánk” — întreaga viață constituțională este o comedie: dictatura parlamentară a domniei de partid. Nu există general muscal, care în modul acesta n'ar pute scote o majoritate, care apoi să-i dea dreptul la absolutismul constituțional”.

Dacă acum magiarii — guvern și opoziție — rideau cu răutate când Bánffy apăsa, abuzând de putere, pe frații nostri din două comitate, fie-ne permisă și nouă o mică bucurie, vedând că magiarii din opoziție au dat de belea cu Bánffy, ér articolul de față îl încheiăm cu următorul tablou al stărilor noastre, făcut de „Hazánk”, din incidentul alegerii:

„Cu un cuvânt, țara a ajuns deja la acel punct extrem al decadenței morale, când începe să dispară și simțul de drept din spiritul vieții politice. Am ajuns și noi acolo unde a fost Grecia în epoca decadenței, pe care ne-o înfățișează Thucidide cu trăsuri atât de spăimântătoare. Când coreyenii învinși s'au provocat la drepturile, lor învingătorii îngâmfați în putere au răspuns: „Noi desprețuim dreptul!”.

Nu auzim ore dicându ni-se această adese-ori și nouă românii?!

Semne de dragoste Foile unguresci

aduc cu mare bucurie scirea, că ministrul de interne Perczel, prin o ordinațiune opresce încassarea de bani pentru monumentul lui Iancu și cualifică întreprinderea această națională-românescă ca un atentat antipatriotic îndreptat contra statului, dispunând secuestrarea banilor și introducerea disciplinară contra acelor, cari se ocupă cu încassarea de bani pentru acest monument, precum și pedepșirea lor la 15 zile temniță.

Acesta e un semn de dragoste și de echitate, căci pe când pentru Kossuth e permisă colectarea, pentru Iancu se opresce!

Mai departe foile magiare tote de-a rëndul, scriind despre acest lucru, dic: „Lui Avram Iancu, căleului luptei magiare de li-

bertate, românii vreau să-i ridice un monument etc”....

Va să dică Iancu e căleu?! Prin ce o pot atesta această foile magiare? Prin nimic decât prin ură! Este știut însă că *Hatvani*, cu scirea și la porunca lui *Kossuth* a intrat cu perfidie în Munții-Apuseni și a omorât mișelesc între alții pe prefectul *Buteanu*. Cine sunt deci căleii?

Revista politică.

Sub titlul „Catolicii magiari în România” publica „Budapesti Hirlap” dela 16 Martiu un articol, în care se ocupă de sörtea catolicilor magiari din România din incidentul numirii noului episcop latin din București *Otto Zardetti*.

Zardetti a făcut — dice foia ungurescă — o călătorie la Budapesta și a fost primit în audiență de primăte *Vasszary*. În legătură cu această foia ungurescă se ocupă și de starea bisericii și confesiunilor din România, apoi spune, că Zardetti este cel dintâi a cărui numire nu s'a făcut cunoscută din Roma pe cale diplomatică, ci și-a înștiințat-o el însuși ministeriului de culte român, declarând totodată, că vrea să pângărească în legături mai strânse cu ministeriul român de culte și instrucțiune publică

„Opinia publică română — dice „Budapesti Hirlap” — a întimpinat cu osanale această faptă a lui Zardetti și urgitează, ca în ministeriul de culte să se organizeze o secție catolică. Dacă s'ar întâmpla acesta, atunci biserica catolică din România își va perde independența și va fi pusă cu desăvârșire la dispozițiunea guvernului român. Ori și cine pôte apoi să prevadă, care va fi, în acest caz, situațiunea catolicilor magiari în România. E lucru știut, că în România nu sunt preoți catolici în număr suficient, cari ar fi potriviți pentru a îngriji de interesele religio-nare ale catolicilor magiari.

FOIȚA.

Dare de semă

asupra broșurii de novele a dlui I. Russu Șirianu, apărută în Sibiu, 1894.*)

În vremurile aceste, când liniste în viața poporului nostru nu există, când tote forțele sunt reclamate multilateral, e un caz foarte rar, că totuși se mai dă semn de o viață literară. Întrăga noastră înțelegință — înțeleg pe cea dincă de Carpați — dela cei ce plini de aspirațiuni și idealuri pe băncile scôlei șed, până la bărbaii încărungiți preocupăți de salvarea eului național, e cuprinsă de vârtejul luptelor politice. Da, constat, că conștiința noastră națională ađi e la culme, constat că lupta poporului nostru se mișcă între alternativele de a fi, sau de a nu fi, e adecă o luptă pentru existență, în care „visului sarbed” voiesce a preferi acel „nimic”, — constat mai departe, că ađi o manifestațiune politică la noi e de un caracter sublim, de o uimitoare însufleșire, dar se nu uităm, că până când tote aceste s'au fac și s'au făcut, multe au rămas nefăcute, neglitate.

Desvoltarea cultului în ultimele decenii a avut o direcțiune mai mult unilaterală, o

urmare a stării noastre nefericite și a curenților sus atins, ce însuși a isvorit din această stare. Stagnăm cu meseriile, stagnăm cu comerțul, cu învățământul, cu desvoltarea artelor în genere, și ce i mai presus de tote nu avem o literatură demnă de poporul nostru și de secolul, în care trăim.

Și ore Ardélul, cu vâile încântătoare, cu coróna de munți, cu mii de riulețe, și în sfârșit întreg trecutul nostru cel frumos dar jalnic ca și cântecul păstorului — se nu pôte servi ele substrat la un belșug de literatură, și în deosebi la literatura așa dișă: frumoasă? Dar o! ironie a sorții, acest aer prielnic pentru poezi și scriitori de tot felul, e vecinic mișcat, turburat, de vânturi, încât aprăpe toți cei ce a face literatură chiemați ar fi, caută parte alte sfere mai liniștite, se duc în țara mamă liberă unde pot lucra neajungăni, ér o mare parte a forțelor considerabile apune în noianul luptelor politice de dincăce.

În astfel de împrejurări deci salutăm cu bucurie pe toți, cei ce în ciuda vremurilor nefavorabile ne prestăz câte ceva pe terenul literaturii. Să înțelege, că de atari prestațiuni socot adevăratele produse literare, ér nu sutele de încercări, despre cari scim că totdeauna au existat și există și acum. Novelele și poeziile forméză predilectul câmp al acelor, cari scriu încercări de cari puținele noastre foi literare inundate sunt.

Novelele dlui Russu Șirianu — despre care aci voiesc a vorbi — numai sunt însă încercări, ci sunt produsele literare ale unui bărbat matur, ale unui scriitor cu rutină și merită ca să ne ocupăm cu ele.

Broșura apărută de curând poartă titlul „Móra din vale”, după cea dintâi novelă cuprinsă în ea. E ceva obicinuit a-și intitula colecțiunea de scrieri, după cea dintâi, cum aflăm bunădă la *Delavrancea* *Sultânica*, *Trubadurul*, *Intre vis și viață*, dar numai în cazul când cea întâi scriere și forméză „forța” colecțiunei, adecă cea mai perfectă lucrare. În cazul acestu însă autorul nu a fost în drept a o face asta, căci, după-cum mai jos vom arăta prima novelă „Móra din vale” e ce-i drept mai lungă, dar nu și mai mai perfectă, cu tote că această numire în privința formei esteriore e foarte bine aleasă, căci nu se recere multă fantasmă, ca să te transpu în viața poetică din giurul unei mori cu riu, berc, umbră etc. Și într'adevăr „Móra” este un predilect obiect al scriitorilor de tote limbile, așa nemșese: *Haidenmühle*, *die Ziegeunermühle* etc. și chiar în literatura română avem vre-o câteva ori, cea mai nouă e „Móra din Șişesci” a lui Ioan Costin.

Cea mai succésă scriere însă cu o analogă titlul este cunoscută „Móra cu noroc”, a eminentului nostru novelist I. Slavici, care sub titlul „Glücks-mühle”, ocupa ađi un

loc de frunte și în bibliotecile germane. Și cred că nu greșesc, dacă și nu altceva dar cel puțin titlul ce dl Russu Șirianu o da cărții sale, o țin de un rezultat al inspirațiunei nepotului față de perfectul product al unchiului. Marele literat Slavici este unchiul autorului acestor novele; lui i-le și dedică. Și cine va ceti cu atențiune novelele până la sfârșit ușor va pute conchide, că novelistul Russu este un elev, și putem dice un vrednic elev al lui Slavici. Și nu-i lucru mic a eși ca elev demn din scôla lui Slavici!!

Prin această am dat totodată și o caracteristică novelor D-lui Russu. Indată-ce adecă cineva scrie sub influința cuiva, această scriere este mult puțin lipsită de originalitate. De sub influința unui bun scriitor însă cu care cineva se îndeleitnească greu se pôte emancipa. Un bun scriitor totdeauna forméză un curent, o scriere. Așa vorbim în literatura noastră de curentul lui Eminescu, așa se vorbește în cea germană de o scôla alui Goethe, de scôla poezilor din Weimar etc. Ba scim, că Goethe, cu un singur op a produs un curent, adecă curentul ultra-pesimist după aparițiunea scrierii: „*Werthers Leiden*”. Cu toate acestea însă măestrul rămâne măestru, sôre, ér elevul nu-mai elev, trabantul sôrelui.

Prin această însă nu voi susține lipsa totală de originalitate în scrierile lui Russu,

*) Cetită în o ședință a societății „Petr Ma-ior” din Budapesta.

„Avem informație sigură, că din cercuri private s'a făcut, pe cale confidențială, întrebare la Roma, că nu s'ar pute aplica la episcopia din Bucuresci un preot catolic magiar cu rang mai înalt, în calitate de preposit, ori de episcop titular, care apoi să se îngrijască, ca preoții catolici magiari în număr suficient, să se intereseze de afacerile religioase ale credincioșilor magiari. Răspunsul a fost, că Curia va satisface acestei dorințe, îndată ce i se va da expresie din partea corului episcopesc, și va propune la postul acesta un om potrivit.

„Credem — finesce „Budapesti Hirlap“, — că preoțimea superioară catolică ar lucra foarte patriotic și corespunzător intereselor biserice catolice, dacă în direcția indicată ar face pașii necesari, — căci dacă dl Zardetti merge mai departe în direcția începută, atunci biserica catolică din România ajunge cu desăvârșire sub tutela guvernului român de culte, ăr acesta se va îngriji, ca pe preoții magiari catolici să i suplinescă cu preoții gr-cat. de naționalitate română din Ungaria, și romanisarea elementului catolic magiar va fi și mai repede. Am ajuns la ora a unsprezecea. E târziu, dar nu tocmai așa, ca neglijențele de până acum să nu le reparăm în parte“.

Câtă îngrijire de sorțea ciangăilor din România!

Principiile asupra cărora membrii din subcomitet, s'au unit ca să servescă de basă pentru reforma legii electorale în Austria sunt următoarele:

1. Actualul sistem electoral, care e basat pe reprezentanța de interese, se susține mai departe și la cele patru clase existente: marea proprietate, camerele industriale, orașele și comunele, se mai adaugă încă o a cincea curie.

2. Acesta clasă de alegători constă din două corpuri electorale, dintre cari unul fiescacele alege pentru sine.

3. La cel d'altău corp electoral aparțin toți aceia, cari plătesc mai puțin decât cinci fl. imposite și nu sunt înregistrați întruna dintre cele patru clase amintite.

4. Corpului al doilea electoral aparțin toți muncitorii electorali cualificați și îndeosebi membrii cassilor de bolnavi (Krankenkasen Mitglieder) și apoi persoanele, cari nu plătesc imposite directe, cărora li-s'ar da dreptul de a fi alegători.

5. Ambele aceste corpuri de alegere vor fi reprezentate în parlament prin 70 mandate.

6. Guvernul va elabora pentru noua clasă de alegere cercuri elec-

torale astfel, ca ambele corpuri electorale să aleagă deodată, ăr la nici un cas fiesce-carele cere separat.

Consiliul de miniștri din Spania a hotărât să-și dea demisiunea. Ministrul-president Sagasta a mers în palatul regal spre a raporta reginei-regente despre hotărârea consiliului. Regina-regentă a primit abdicarea. Sagasta e decis să numai primescă presidenția guvernului. Regina-regentă va confera cu presidenții camerelor și cu alți politicieni de valoare. Criza se va aplană probabil astfel, că sub presidenția generalului Martines Campos se va forma un ministeriu de tranzițiune.

Causa abdicării sunt frecările dintre ofierii garnisonei locale și vre-o câțiva țărâși deoparte, de altă parte însă, și acesta pare și mai plausibilă, e conflictul următoriu: conform codului penal militar delictele de presă comise întră vătămarea armatei ar fi să aparțină sferei de competență a tribunalului militar, pe când codul penal civil dreptul de judecare asupra astorfelui de delict e al judecării curtea cu jurați. Tribunalul suprem civil a decis în favorul legii penale civile, ministrul de război însă alăturându-se dorinței ofierilor garnisonei locale a propus în consiliu de miniștri să se emită o ordinațiune, în sensul căreia aceste delict e să se transpună la sfera de competență a tribunalelor militare. Partea cea mai mare a miniștrilor civili s'a opus acestei dorințe, ăr ministrul president Sagasta a declarat, că între astfel de împregiurări nu pôte conduce mai departe afacerile.

Generalul Martines Campos eri s'era a luat comanda supremă preste garnisona locală.

Ultimul proces de aderentă.

Mart, în 19 Martiu curent s'a pertractat cel din urmă proces intenat pentru adresa de aderentă către autorul principal al „Repliei“, Aurel C. Popoviciu.

Acușății au fost 17 inși mai cu samă tineri și învățatori de prin părțile Turdei, și redactorul fost al „Tribunei“ Andrei Baltes. Apărătorii au fost d-nii Dr. G. Popescu, avocat din Turda, Russu Șirianu din Sibiu și Dr. G. Suciu, ăr ca acuator public a fost procurorul Lázár.

Pertractarea s'a început la 10 ore și după împlinirea formalităților și luarea naționalului s'a cetit actul de acuză, din care dăm următoarele:

În numărul 208 dela 1 Oct. 1893 al ăiarului „Tribuna“, tipărit la „In-

stitutul Tipografic“ din Sibiu, a apărut în rubrica: „Aderentă condamnatilor nostri“ o declarație semnată de Teodor Trombiș și mai mulți consoți. Declarația a fost adresată lui Aurel C. Popoviciu, din privilegiul condamnării sale la 4 ani închisore, pentru săvârșirea delictelor de agitare în contra naționalității, și atacarea puterii obligătoare a legii.

Declarația este urinătoare:

„Intolarața șovinistă te-a pus în șirul celor mai mari martiri ai națiunii noastre românesce.

„Causa pentru care suferi, neînfrântule luptător, e cauza întregii româniimi.

„Sus stindardul nostru național!

„Suntem gata la ori ce jertfe:“

După ce spune, că prin această declarație cei ce au subscris-o nu numai că aprobă faptele lui Popoviciu, dar le și preamăresc și astfel au comis delictul circumscris în §. 174 al codului penal, continuă:

S'a pornit deci cercetare în contra subscritorilor declarației, ca în contra făptuitorilor delictului, care sunt următorii: Teodor Trombiș, Iuliu Petricaș, Ioan Gaia, Nicolae Russu, R. Ramonțian, Iuliu Gel Gelan, Simeon Nicora, Stefan Mariș, Simeon Poruțiu, Valeriu Moldovan, George Tătar, Ioan Giurgiu, Ioan Cadarescu, Septimiu Basil, Constantin Floran, și Iuliu B. Mureșan, locuitori în Turda și giur. Tot asemenea s'a pornit cercetare în contra lui Andrei Baltes, redactorul și Eugen Brote, proprietarul-editor al ăiarului „Tribuna“ pentru neglijarea datorinței lor, de a se îngriji ca în foia lor să nu între publicațiuni, ce învâlvă pedepsa.

În decursul cercetării fie care dintre cei subscrisi în declarație a recunoscut, că semnătura este proprie: afară de Iuliu Petricaș, Ioan Giurgiu și Ioan Cadarescu, fie care mai recunosc și aceea, că declarația a fost scrisă și redactată anume pentru ca să fie publicată în „Tribuna“ și cu această condiție l'au lăsat lui Iuliu Gel Gelan.

După ce fasiunile acestora nu sunt considerate, prin actul de acuză se pun sub acuză cei 16 inși de mai sus pe baza §. 174 la cod. penal, apoi Andrei Baltes pe baza § 34 al regulamentului de presă, susținând acuză și contra lui Eugen Brote. Actul de acuză e iscălit de Ieszenszky Sándor.

După cetirea actului de acuză, acușății cer, să se cetescă actul și ro-mănesce, dar jurații resping această cerere. După cetirea adresei de aderentă, să face interogatoriu alor trei acușății I. Giurgiu, St. Mariș, și V. Mureșan, cari declară, că iau respon-

derea numai pentru adresa publicată în nr. 193 (1893) a „Tribunei“ și nu pentru cea-ce s'a publicat mai târziu.

În urma acesteia apărătorul dl Dr. George Popescu arată în o vorbire precisă, că adresa din nr. 193 a intrat în prescripție și astfel cere anunțarea prescripției pentru întreg procesul. Procurorul să declară contra, dar jurații retrăgându-se, dau loccererii apărătorului. Hotărârea această se enunță la 12^{1/2}. adăugând tot odată că să susține acuză față de A. Baltes. Pertractarea cu Baltes să începe d. a. la 3 ore. Apărarea o susține dl Dr. Popescu. Baltes a fost condamnat la 5 luni închisore cumulativă (ii s'au adaos 1 lună.) Din cauțiunea „Tribunei“ să se ia 300 fl. și sentința să se publice în foia.

Noutăți.

Esamen de cualificațiune preoțesc.

În săptămâna trecută s'a ținut în Arad esamenul de cualificațiune preoțesc. Comisiunea esaminătoare s'a compus din D-nii: Augustin Hamsea, președinte ad hoc, Dr. Traian Putici, Vas. Beles, Dr. Ioan Trailescu, Ignatie Pap și Ioan Petranu. La esamenul scripturistic s'au prezentat 12 clerici absolvenți, cari toți au fost admiși la verbal. Dintre aceștia au depus cu succes esamenul 8; ăr trei au fost respinși pe 3—6 luni și 1 s'a retras. Cei cualificați sunt: Nicolae St. Pop, absolvent al facult. din Cernăuți, (pentru par. de cl. I.), Nicolae Diamandi ierodicon în Oradea-Mare (pentru par. de cl. II.), Iuliu Toldanu, Teodor Gubaș, Traian Cucu, George Roman, Alesandru Șerban și N. Domocoș (toți pentru par. cl. III).

O scornitură nouă.

„Arad és Vidéke“ și după ea toate foile magiare aduc vestea falsă, că P. S. D. episcop Ioan Meșianu ar fi dat o dojană catichetului gr. or. român din Arad Vasilie Olariu, pentru-că acesta n'ar fi ținut cu școlarii români dela șola civilă feriile de doliu din 15 Martiu și 6 Octobere.

Informându-ne noi serie „Dreptatea“ despre adevărata stare a lucrului am aflat, că cauza menționată de „Arad és Vidéke“ s'a petrecut în Novembre 1894 și că în asta cauză catichetul Vasilie Olariu n'a fost dojenit de episcopul.

În zilele din urmă ale lunii Februarie a. c. a fost în adevăr dojenit numitul preot ca paroch în Arad-Gaiu, însă nu pentru cauza menționată de jurnalul magiar, ci pentru că nici la repește cereri ale căpitanaului orașenesc n'a voit să estradeie date matriculare în forma recerută pentru un poporean ălieriu de ai săi, și pentru-că din această cauză venise în conflict și cu poporeanul său și cu căpitantul orașului.

e departe de mine de a afirma așa ceva, înțeleg numai imitarea modului de a scrie și acesta nu e lucru detestabil. Față de originalitate însă am o altă rezervă încă.

Am accentuat adecă la început dezvoltarea noastră unilaterală și seceta literară la românii de dincoace de Carpați, dimpreună cu motivele durerose din care provine. Prin această însă nu am ăis, că la noi românii literatură nu se face de loc și nici că aș pute așa ceva, căci ađi în România liberă, cu care deși nu politicesc, dar în literatură de mult ne am identificat (resp. asimilat) o o frumoasă și sănătoasă activitate literară, a cărei puternici pilastrii sunt și bărbații nostri: Maiorescu, Manlin, Slavici, Coșbuc, Dulfu, și alții. Literați deci avem, destoinici și talentați, și tocmai branșă, căreia dl Russu să dedică este falnic reprezentată. Ađi e greu a mai concura cu Dela Vrancea. Slavici, Vlahuță și Caragiale, cari — nota bene — stau afară de ori ce influință, și merg cum am ăice, pe piciorule lor. Și fiesce care pînă tre acestia, are ceva propriu, caracteristic în scrierile sale, ceva absolut independent. La ei nimic nu se mișcă numai la suprafață ci totul e profund. Unul scie în un mod propriu a presenta tipuri din viața socială a burgheșimei său a proletariatului, altul e perfect cunoscător a psihologiei poporului, ăl treilea erăș jese prin toate lucrările sale

jalea și decepțiunea vieții bune unul să distinge prin limba cea unică, altul prin stilul sentențios, altul prin o rară și dragălașă naivitate.

Dl Russu? Nu are ceva mai nou, ceva absolut independent și până acum necunoscut, ceva picant său caracteristic! Eță deci lipsa de originalitate în novelele d-lui Russu, eță dupa a mea părere, necesitatea absolută ce să impune ca ađi un novelist să pôtă ocupa un loc de frunte (s'au și numai secundar) în literatura noastră.

O altă condițiune indispensabilă pentru-ca un novelist și în genere un bun scriitor ađi să pôtă fi aprețiat, în merit este aceea, ca acțiunea să fie naturală adecă un fapt să rezulte din altul, tôte să fie bine motivate, să-și aibă basă psihologică. Lacruri trase de pěr, acțiuni accidentale, nu mai au loc; ba era în care trăim nu permite nici chiar fantasiei de a-și lua avânt prea dîn sémă afară plutitor.

Dl Russu și față de aceste recerinte în sine mici dar pentru cetitoriu serios destul de considerabile greșesce. În „tainele Bosforului“ bună-ora, se zugrăvesc lucruri accidentale, peste cari altfel stilul frumos, limba cea mestră în care învălitate sunt te silesce a trece cu vederea... rēmēnându-și impresia că ai cetit povești din „o mie și una de nopți“. Ici colea găsesci conflicte psicho-

logice ce să apropiu de imposibilitate. Aceste în sfērșit sunt erori mai puțin însemnate, ce unui scriitor îi se impută, dar totuși să face căci am trecut preste vremurile, când să scria „Mesiada“ lu Klopstock, său „Paradisul perdut“, a lui Milton. Acum cerem ceva real, pozitiv, dar cerem și mai mult, cerem un potrivit amestec al realului cu frumosul. Acest amestec trebuie să fie compasul unui scriitor modern, care de vre-o majoritate voiesce a fi aprețiat acest amestec formeză cel mai sănătos curent în viața socială de ađi, în artele frumoșe și nimic nu 'mi va pute contra demonstra, că scriitorul din cestiune nu a greșit și în privința acestui moment.

E vorbă mai departe ca un scriitor în prima linie să aibă în vedere cultivarea simțului estetic, și vom arăta că dl Russu tocmai în prima sa novelă, căreia îi dă mai mare însemnătate, s'a abătut puțin și dela acest moment.

Intru acum în analiza specială a lucrurilor. Eță titulele novelor. „Mora din vale“. „Două surori“. „Sița“ „Letiția“. „Valurile vieții“. „La crucea de pētra“. „Nicu Ciobănelul“. „Din tainele Bosforului“. Dintre aceste două au fost comunicate deja publicului prin revista literară „Vatra“ ăr novelele „La crucea de pētra“ s'a mai publicat în foia numărului de probă al „Foi

Poporului“. Dintre novelele mai mici, cari altcum tôte să disting prin o limbă frumoșă a cărei Domnul Russu incontestabil stăpân este, mai reușite pentru actualitatea lor sunt „Letiția“ și cele „Două surori“, scōse amēndouă novele din viața noastră socială. În „Letiția“ să descrie un amor ușuratic a unei copile abia eșite din pensionat a „Letiției“, amor ce isvoresce din succibilitatea ei prin ocupațiunea cu scrierea de novele, ce fle trimite spre publicare redactorului Bujor din X. Prin corespondența reciprocă să îndrăgeste Letiția de Bujor, cu tôte că nu-l cunoșce. Un cas analog cu dragostea călugărului cel ce de icōna frumoșă a vergurei Maria s'a îndrăgit, deosebire numai ca Letiția își formeză ea însă-și icōna ideală despre Bujor. Urmăză însă decepțiunea, și anume Letiția întrebând despre acest tinăr Redactor, despre idealul ei... îi să răspunde că este ghebos. În acest moment după-cum autorul foarte artistic încheie: „Sufletul ei samēnă cu fluturele, de a căru aripi o plōie rece a scuturat praiul“. Ignitiōne sunt în novela această, numai unele alusiōne locale la „Asociațiunea transilvană“, și la „vecinic inoportunii teologi absolvenți.“

Ilarie Chendi.

(Va urma.)

Procesul socialiștilor dela Hodmező-vásárhely, care a durat 11 zile, s'a terminat Sâmbătă trecută. Prin sentința tribunalului reg. din Seghedin, acuzatul principal Szántó-Kovács János a fost condamnat pentru agitațiune în contra dreptului de proprietate și pentru împotrivire față cu autoritățile la 5 ani închisore grea, 500 fl. amendă și pierderea oficiului pe timp de 10 ani. Pentru demerita lui de autorități au mai fost condamnați tot la închisore grea înă 20 de socialiști, și anume: unul la 3 ani, unul la 2 ani, patru inși la câte 1 an și 6 luni, unsprezece inși la câte 1 an și trei inși la câte 8 luni. Au mai fost condamnați trei inși la închisore ușoară de câte 8—30 zile. Ceialalți 39 acușați au fost achitați. Cei condamnați la închisore grea au făcut recurs, până la a căruia rezolvare, afară de primul acuzat, toți ceialalți au fost lăsați în libertate.

O carte folositore pentru poporul nostru a apărut zilele aceste în Sibiu, la institutul tipografic, cu titlul: „Comasările”. Indreptar practic în afaceri de ale comasării cu strictă observare a legilor și ordinațiunilor ministeriale mai nouă, de Elia Dopp, asistent de inginer

Atragem atențiunea publicului asupra ei. Prețul este 40 cr. v. a.

Expoziția cooperativelor române se va redeschide la 1 Mai viitoriu în grădina Cismigiu. După deschiderea expoziției se va redistribui mărfurile, într-o o zi de sărbătoare, recompense, ce le-au obținut anul trecut. Distribuția se va face în prezența A. S. R. principelui Ferdinand, președinte de onoare al expoziției.

O invențiune românească. Un tânăr român din Pesta, Iuliu Florea a inventat o mașină, care are de basă a construcțiunii sale electricitatea, și e menită ca să servescă pentru evitarea cioenirii de trenuri. Două trenuri cari ar veni pe aceeași linie și ar fi în pericol să se ciocnesc, vor pute să incunjure ~~acasta prin șgomotul cel face~~ aparatul electric deja la o distanță de 3 km.

Tinerul român a luat patentă din mai multe țeri asupra invențiunii sale.

Se sporesc mereu „nepatrioții”. Foile magiare înregistrează un nou cas de „nepatriotism” între fii națiunii. „Magyarország” se tăgăue tocmăi așa: „Când cetățenii de bun simț ai țării serbeză, se află un om, care e destul de cutezant și nepatriot, ca să înăbușe cu toate mijlocele manifestățiunile iubire de patrie a tinerimii în suflete. Acest om este: directorul academiei agronomice din Keszthely, care a fost atât de fără suflut, încât a denegat tinerimii academice concesiunea pentru serbarea zilei de 15 Martiu, și astfel tineretul de facto n'a putut să serbeze această zi. Cât de mare e în Keszthely amărăciunea și scandalizarea, nu mai e de lipsă s'o accentuăm”.

La serbările din Kiel, țarul Rusiei va fi reprezentat prin marele duce Alexis, Maiestatea Sa Francisc Iosif prin arhiducele Francisc Ferdinand d'Este, regele Umberto prin ducele de Genua și regele Belgiei prin principele Albert. La marea revistă a armatei marine vor lua parte 40,000 oameni, și adică: 12—13,000 matroși germani și 25—26,000 din personalul marinei străine.

Trei sute oficeri în contra a două redacțiuni. Din Madrid se vestesc un scandal aproape ne mai auzit. Vre o 300 oficeri au năvălit în 15 l. c. noptea cu totă furia asupra redacțiunii diariului „Globo”, vulnerând greu pe prim redactorul și pe doi redactori. De aci căta de oficeri s'a năpăstuit asupra tipografiei diariului „Retumen” unde scandalul a devenit și mai teribil. Numai intervenirea guvernului militar a putut pune capăt agitației lui incident. Ansă i-au dat oficerii afaceri nise articoli publicăți în numitele foi, cari imputau tinerilor oficeri îndolență și puțin caragiu pentru codirea lor în a lua parte la lupta cu insurgenții din Cuba.

Impățirea Poloniei. În 18 Martiu, s'a împlinit o sută de ani, de când Polonia a fost împărțită a treia oară și de când a în-

cetat să mai existe ca stat național independent. Asupra părților dintr'ensă s'au împărțit marile puteri europene, ne mai fiind ați acelea decât nise reminiscențe istorice. Statul polon, a trăit dela 840—1795, ducând rol însemnat în politica Europei, a cădut jertfă frecvărilor interne și intrigilor frumôsei tirane Ecaterina a Rusiei. Vor fi mulți ați între poloni, cari serbând această zi tristă, visază încă despre restaurarea națiunii îmbucățite. Va resuna ați prin Cracovia, Varșovia și în alte locuri melodia plină de speranță a celebrei „Estye Polszka nye zginala”, însă tot numai vis și speranță va să fie pôte pentru vecie.

Impăratul Wilhelm contra fumatului. Din Berlin se scrie, că împăratul Germaniei Wilhelm, prin cea mai nouă poruncă, interdice oficerilor și soldaților de rând fumatul în stradele principale ale Berlinului. Wilhelm își motivează ordinul prin faptul, că țigara împedecă pe soldat la salutare.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sebeș, 7 Martiu 1895.

Onorate dle redactor!

Cred, că nu va fi fără interes, ca și din părțile acestea să se aducă la cunoștință On. public cetitor unele momente mai însemnate din viața noastră bisericească.

Dela noi nu se prea dau multe lucruri publicității, și din motivul acesta ar putea mulți să credă, că noi nu lucrăm nimic și deaceia n'avem ce să aducem la cunoștința publică.

Din celea ce vor urma mai la vale înse se va vedea, că sunt în rățăcire totuși cei ce cugetă astfel și se va pute convinge ori și cine, că la noi omienii sunt conduși de principiul, că e mai bine să lucrezi de cât să faci vorbă multă și e mai bine să produci fapte decât să publici laude deșerte.

Conform dispozițiunilor stat. org. s'a ținut și aici sinodul protopresbiteral la 9/21 Februaru a. c. Dacă nu mă înșel în anul acesta, cel dintăiu în archidieceasă, participând membrii aproape în număr complet.

Precum în anii trecuți așa și acum sinodul prot. a fost conșcui de chemarea sa și în hotăririile sale a fost condus de adevăratul interes pentru prosperarea bisericii.

Din raportul general al adm. protopresb. Sergiu Medean despre starea protopresbiteratului la intrarea sa în funcțiunea de administrator protopresb. la 1 Ianuariu a. c. ni-am notat următoarele date mai însemnate:

În protopresbiterat sunt 33 de comune bisericesci, 29 matere și 4 filii, în cari funcționează 31 parochi, 1 adm. par. și 2 capelani peste tot 34 de preoți.

După rapoartele oficiilor parochiale protopresbiteratul numără 34,444 credincioși, 17,412 bărbați și 17,032 femei. În anul trecut au fost 1261 de nasceri, și au reposat 761; prin urmare rezultă un crescământ în populațiunea protopresbiteratului de 495 de suflete față de anul precedent.

Edificiile bisericesci peste tot sunt în stare bună.

Salariile preoțesci sunt regulate în mod coreșpunător.

Vorbind de salariile preoțesci mă voi estinde ceva mai pe larg. În anii trecuți, când lumea se gândia pentru tot soiul de funcționari, ca se le îmbunătățescă dotațiunile, er pentru învătători s'a creat anume lege spre a li se asigura dotațiune corespunzătoare, și numai la venitele slabe și neînsemnate ale preoților, se părea, că nu cugetă nimenea, sinodul nostru protopresbiteral a fost la culmea chemării sale, luând măsurile de lipsă pentru regularea și îmbunătățirea dotațiunilor preoțesci în mod demn și corăspunzător.

Sunt așa dicend, de batjocură venitele, ce le încassază preotul în cele mai multe comune pentru serviciile sale. Chemarea cea mai grea este a preotului — înțeleg pe preotul adevărat — și cea mai mare responsabilitate este alui, dar recunoscerea serviciilor lui este slabă și serăcaciōsă. Poporul nostru înse n'a ajuns acolo, ca să scie prețui pe preot și să-l remunereze în mod cuviincios. El și acum este datat a considera pe preot ca pe unul dintre ei și al vedă muncind la câmp alături de ei pentru agoinisirea pâinei de zilele.

Venitele preoților sunt celea din vechime, din timpuri mai bune, însă și acelea în multe locuri sunt impuținate, căci pe când mai de mult serviciile preoțesci în parte se remunerau prin naturalie, acestea cu timpul au început a se șterge dar în schimb altă remunerațiune nu s'a făcut.

Se aduc un exemplu. În multe locuri era obicei, ca la Boboteză, când umbla preotul cu crucea pe la casele omienilor, să-i se dee pe lângă 4—5 cr. și naturalii, precum colac, cōste, frior etc. Naturaliile cu timpul s'au șters, dar în schimb nu s'a făcut nimic, și preotul astăzi primesce dela fiecare casă numai cei 4—5 cr.

Neînsemnate și necorespunzătoare cu pozițiunea preotului sunt venitele acestea, și totuși poporul nostru, după felul său de judecată, vede mulți bani într'ensele. Când veți pe câte unul din popor punându-se în pozițiunea preotului și dicend: „să capăt eu atâți bani, cine ar fi ca mine”, nu sci ce să faci să te năcăjesci sau se-l compățimesci. Să mai ilustrez cu'n exemplu judecata poporului despre venitele preoțesci. Mai anii trecuți mă întâlnesc după boboteză cu'n țeran dintro comună și'l întreb, ce mai face pâr. X.? — un preot deplin cualificat, maturisant — țeranul 'mi răspunde: „părintele face bine că și acum la Boboteză d-ne câți bani a adunat, dela totă casa dutca (4 cr.)” Las ca on. public să-și închipuiască impresiunea, ce a făcut asupra mea, și ar fi făcut o asupra ori și cui acest răspuns.

Va vedă deci ori și cine, că dela poporul nostru, care toate le face bucuros, dar numai de urcarei venitelor preoțesci să nu audă puțin putem astepta în direcțiunea acasta să facă de bună voia lui, da puțin, căci el nu înțeleg pozițiunea preoților de astăzi. Alții dar, cari înțeleg însemnătatea lucrului cari sci, că dacă voim să avem preoți bine cualificați și harnici și să pretindem dela ei să fie la culmea chemării lor, trebuie să-i și plătim cuviincios, — sunt datori să ia în mână cestiunea regulării dotațiunilor preoțesci. După părerea mea primo loco la acest lucru sunt chemate sinodele protopresbiterale.

De acestea vederi fiind condus sinodul nostru protopresbiteral, și fiind timpul suprem, ca să se facă ceva și în privința acasta, în anul trecut deja a dus îndeplinire regularea dotațiunilor preoțesci pe baza unui proiect compus între marginile dispozițiunilor statului organic și al regulamentului parochial. Conclusul sinodului protopresbiteral în anul curent a obținut și aprobarea pre Venerabilului consistor archidieceșan.

Prin acastă regulare în fie care comună s'a asigurat pentru dotațiunea preoțescă minimul legal, er parochiile din comunele mai de frunte au devenit parochii de clasa o II și resp. I-mă, împlinindu-se astfel lucrul, cu care demult eram datori bisericeii.

Sinodul nostru protopresbiteral, prin regularea dotațiunilor preoțesci au făcut un pas înainte, pre care alte sinode prot. precum sci, încă nu l'a făcut. Acest pas mi am ținut de datorință a-l aduce publicității, ca să se îndemne și alții a-l face. Și ar fi de dorit, ca toate sinodele protopresbiterale cât mai îngrabă să ne urmeze, și să-și împlinescă acastă datorință.

Tot din susprovoacatul raport al adm. protopresb. se vede, că în protopresbiterat sunt 27 de scōle, cu 43 de învățători, dintre cari 27 sunt definitivi și 16 provisorii. Salariile învățătoresci s'au regulat toate conform legii, afară de trei comune, în cari până acum, parte din cauza serăciei, parte din cauza renitenții locuitorilor, nu s'au putut regula.

Fondul tractual, a cărui mențiune este ajutorarea bisericilor și scōlelor serace din protopresbiterat, cu finea anului 1894 a atins considerabila sumă de 14.000 fl.

Dintre conclusele sinodului din anul curent, mai de însemnătate este mulțamita și manifestarea recunoscinții sinodului față de prot. em. Ioan Tîpeiu pentru serviciile prestate de acest bărbat aproape o jumătate de veac spre înaintarea și prosperarea protopresbiteratului.

În sinodul din anul curent s'a decis și luarea măsurilor de lipsă pentru procurarea unei case tractuale.

U.

„Albina”, institut de credit și de economii.

Raportul consiliului de administrațiune către adunarea generală a acționarilor din 27 Martiu 1895.

Domnilor acționari!

Anul expirat s'a născut în curentul lipsei de număr și tot astfel s'a și terminat.

În general a fost un an rău economic, cu recoltă și prețuri slabe, er în vecina Românie, ale cărei raporturi economice au efect și în comunele noastre mărginașe, cu deosebire asupra capitalelor, care în timpuri normale se plasază la institutele de bani, — a fost o adevărată crisă economică.

De aici, și din împrejurarea, că în cursul anului întreg în capitală numărul a fost mai scump decât normal, er în provincie forte căutat, provine, că depunerile spre fructificare, cari în anii precedenți se urcau mereu, au scădut puțin cu neînsemnata sumă de fl. 13,000.

Ținând cont de aceste împrejurări forte grele pentru clientela noastră, aproape înțregă agricultori, a trebuit să fim pregătiți la aceea, că debitorii nostri, avisați la recoltă, nu vor fi în stare să amortiseze regulat din capital, deci ne-am restrins afacerile relativ la acordarea de împrumuturi nouă, îngrijindu-ne de rezerve suficiente, ca eventual să putem întâmpina ori-ce greutăți.

Acastă esplică reducerea escomptului de cambii și al creditului personal țărănesc aproape paralisat de altminte cu urcarea împrumuturilor ipotecare, a creditelor cambiale cu acoperire ipotecară și a creditelor de cont curent.

Cu toate acestea însă beneficiul net s'a urcat, er la asta a contribuit în mod esențial și sistemul real usitat la institutul nostru la calcularea intereselor transitorie și scōterea din circulațiunea a scrisurilor fonciare de 6%, din care, în anul expirat am resumperat restul de fl. 250,000.

Vă aducem la cunoștință, că am sistemat relut de cuartir pentru acei funcționari și servitori ai institutului, cari nu capătă cuartir în natură, o necesitate acasta de mult reclamată, care până aci se provedea în altă formă.

Pentru a potența zelul funcționarilor și a combina interesul lor personal cu cel al institutului, §-ul 62 lit. d) din statute provide pentru ei o tantiemă de 2% din profitul net.

Numărul funcționarilor îndreptățiți la acastă tantiemă la început era de 2—3, cu dezvoltarea institutului însă a crescut mereu și astăzi este de 23.

Prin sporirea continuă a funcționarilor, deși lucrul și răspunderea lor creștea, tantiema individuală scădea, din care motiv direcțiunea, considerând și scumpetea traiului, care din an în an progresază atât aici cât și în Brașov, de un șir de ani, cerea dela adunarea generală o remunerație extra pentru funcționari, ca adaus la tantiema lor de 2%, o remunerație, carea cam corăspundea chiriei cuartirului lor.

Din ecuitate deci, către acești muncitori ai institutului și pentru a le asigura dotațiunea usită, direcțiunea a creștut de sosit timpul, ca să le sistemizeze și relut de cuartir, și la sistemisat egal cu 20% al salariului lor fundamental.

Credem, că și DV-ștră sunteți de acord cu noi când susținem, că această sistemizare s'a făcut în interesul institutului.

Cel mai însemnat dintre obiectele, asupra cărora aveți să decideți, este propunerea pentru urcarea capitalului social.

Este un postulat al timpului și al situațiunii institutului nostru, această urcare

Prestigiul, carele și l'a câștigat institutul nostru cu luptă intensivă și onestă în curs de 23 ani, dezvoltarea afacerilor lui, apoi legitima considerare ce datorim intereselor deponenților și creditorilor noștri, în fine soliditatea noastră reclamă imperios, ca și noi urmând exemplul altor institute de bani consolidate, să sporim capitalul social.

Direcțiunea propune deocamdată sporirea capitalului social la dublul celui actual; adică sporirea lui cu fl. 300.000; împărțiți în 3000, acțiuni nouă a fl. 100.

Astfel, după-ce acționarii actuali în sensul §-ului 7 din statute „au drept de preferință la primirea acțiunilor nouă în prețul lor nominal în proporțiunea acțiunilor ce posed din emisiunile precedente”, — fie care acționar va putea acuira atâtea acțiuni nouă, câte acțiuni vechi are, cu prețul de fl. 100 de acțiune, deși considerând averea actuală a institutului și rentabilitatea acțiunilor, acestea reprezintă o valoare mult mai mare.

Ținând cont de dispozițiunile §-lui 9 din statute, noul capital social numai la 1 Iulie 1896 va fi întreg vârsat, pe când cu ajutorul fondului special de rezervă va fi creat și fondul de garanță pentru scrisuri fonciare de fl. 200.000; și astfel, la acel dat vom dispune de capital social fl. 600.000, fond de garanță pentru scrisurile fonciare fl. 200.000, fond general de rezervă florini 100.000, fond de pensuni pentru funcționari peste fl. 100.000 — total peste un milion florini; plus fond special de rezervă, ceea ce va contribui mult la dezvoltarea sănătoasă a operațiunilor noastre, și va potența creditul

de care în așa mare măsură ne bucurăm și astăzi la bănci și la marele public, care își încredințează administrațiunei noastre economisările sale.

Urcarea capitalului social în modul propus de noi învâlvă și modificarea §-lui 6 din statute.

Deci, folosind ocașiunea, vă prezentăm și o propunere pentru modificarea statutelor atât în punctul indicat, cât și în alte dispozițiuni ale statutelor vechi, primind unele schimbări reclamate de prăcsă și de dezvoltarea operațiunilor institutului.

Cifra profitului net ne-ar permite urcarea dividendei în măsură considerabilă. Direcțiunea crede însă, că interesul bineprimit al acționarilor este observarea tradițiunilor conservătoare ale institutului, care culminează întru asigurarea prestigiului câștigat prin crearea de fonduri, cari garantează creditul institutului, mulțumindu-se cu dividendă moderată. De aceea urcând dividendă numai cu 1% și de astădată ve propunem dotarea fondului special de rezervă în mod extraordinar cu peste fl. 38.000, carele astfel alimentat în anul viitor va trece peste fl. 200.000 și ne va elibera suma de fl. 200.000 din capitalul social, vînculată în sensul §-lui 97 din statute, drept fond de garanță al scrisurilor fonciare.

La efecte am avut profit de curs: la centrală fl. 6.192 „30 cr. la flială fl. 2945 „18 cr., total fl. 9.137 „48 cr., care s'a contat la fondul special de rezervă.

După ordinea vechimei ies din consiliul de direcțiune domnii Alecsandru Lebu și Petru Nemeș, cari în sensul §-lui 36 din statute se pot realege.

Din pretensiunile avute contra a patru firme comerciale falite în 1893 în piața Sibiiului, în cursul anului expirat s'au încasat fl. 52.654 „78 cr. și mai restăză contra două masse concursuale fl. 20.486 „53 cr., din care circa fl. 8000 sunt asigurați și prin hipotecă.

Sperăm că în cursul anului curent se va limpezi și această pozițiune.

(Va urma.)

Din public. *)

Anunțiu.

(Sămânță de cânepă italiană).

Vestim prin acesta pe cei interesați, că din sămânța de cânepă italiană procurată anul trecut mai dispunem de circa 10 chgr. pe care o punem prin acesta în vânzare.

Doritorilor de a cultiva această plantă trimițând la adresa subscrisului comitet 40 cr, prețul unui chgr., 6 cr. pentru buletinul de expediție, 2 cr. tacsă de înmanuare și 10 cr. pentru săculeț și pachetare, sămânța se va espeda cu reîntorcerea poștei.

Sibiiu, 7 Martiu v. 1895.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Iosif Pop,
vicepreședinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

*) Pentru cele publicate în rubrica această, reacțiunea nu e responsabilă. Red.

Nr. 95—1895

[36] 3—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh în parochia de clasa III-a Nadastia inferioară în protopresbiteratul gr.-or. al tractului Hațegului prin acesta se escrie „concurs repetit“ cu termen de 30 zile dela prima publicare în fiarul nostru „Tel. Rom.“

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt 302 fl. 50 cr., satorite în ședința sinodului parochial extraordinar din 6/18 Martiu 1894.

Doritorii de a ocupa acest post au a și așterne petițiunile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare ale bisericei noastre, la subscrisul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat, în Petroșeni.

Petroșeni, la 11 Februar, 1895.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Hațeg, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Avram Stanca,
adm. prot.

Nr. 214 Prot.

[41] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de clasa a III-a din Purcăreni, protopresbiteratul Brașovului, pe lângă neputinciosul paroh Ioan Bogdan, pe basa incuviințării Prea Veneratului Consistor Achidiece-san dto 9 Decembre 1894 Nro. 8223 B. se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sunt jumătate din toate venitele parochiale computate și satorite cu suma de 421 fl 60 cr. adică 210 fl. 80 cr. anual.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan vor aștept așterne concursese lor instruite în sensul legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Despre starea parochiei concurenții își pot lua informațiuni sau de la Oficiul protopresbiterat sau dela cel parochial din Purcăreni.

Brașov 20 Februarie 1895.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ad. Nr. 152/885

[37] 2—3

EDICT.

Zenovia Aron Pică gr. ort. din Riușor, soția legitimă a lui Ioan Dumitru Cocan gr.-ort. din Mândra, care de 11 ani (unsprezece ani) de zile a părăsit pe bărbatul ei, fără a-i se sci locul ubicațiunei, prin această se citează ca în termen de trei luni de zile dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea oficiului protopresbiterat subsemnat, căci la din contră procesul divorțial edictal încaminat de bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Făgăraș, 28 Ianuaru 1895.

Oficiul protopresbiterat g.-ort. al Făgărașului.

Iuliu Dan,
protopop.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1894.

Budapesta Predeal									
Tren de per- sone	Tren de accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren de accele- rat		Tr. de per- sone	Tren de accele- rat	Tren de per- sone	Tren de accele- rat
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	7.20
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.25	7.—
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21
3.46	7.08	—	1.50	2.12	Oradea-mare	pl.	—	2.25	11.04
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	Oradea-mare	sos.	—	2.18	10.44
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	1.26	9.30
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratca	↑	—	—	9.10
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.31
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.53
8.05	—	6.13	6.24	—	Ghirbău	↑	2.55	—	6.53
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	Cluș.	pl.	2.—	11.01	6.14
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Cluș.	sos.	—	10.45	5.45
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Apahida	↑	—	—	5.18
10.08	12.50	—	10.40	7.27	Ghiriș	↑	—	9.23	3.06
10.37	1.25	—	11.25	7.50	Cucerdea	↑	—	8.53	2.48
10.59	1.43	—	11.54	—	Ujóra	↑	—	—	2.40
11.07	1.52	—	12.04	—	Vințul-de-sus	↑	—	8.23	2.11
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Aiud	↑	—	8.06	1.45
11.48	2.40	—	1.—	8.33	Teiuș.	pl.	—	7.59	1.10
12.25	—	—	1.40	8.38	Teiuș.	sos.	—	—	12.39
12.50	—	—	2.17	—	Crăciunel	↑	—	7.30	12.24
1.04	—	—	2.35	9.09	Blaș	↑	—	—	11.48
1.35	—	—	3.14	—	Micăsasa	↑	—	—	11.29
1.50	—	—	3.34	9.42	Copșa-mică	pl.	—	6.56	11.14
2.13	—	—	3.49	9.44	Copșa-mică	sos.	—	6.54	10.55
2.32	—	—	4.11	9.59	Mediaș	↑	—	6.41	10.21
3.04	—	—	4.48	10.22	Elisabetopole	↑	—	6.20	9.42
3.39	—	—	5.27	10.51	Sighișoara	↑	—	5.53	9.13
4.01	—	—	6.10	11.12	Hașfalău	↑	—	4.27	7.45
5.26	—	—	7.50	12.26	Homorod	↑	—	3.53	7.01
6.08	—	—	8.30	12.58	Agostonfalva	↑	—	3.37	6.35
6.40	—	—	9.03	1.15	Apăța	↑	—	3.16	5.58
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	↑	—	2.45	5.08
8.—	Tren accele- rat	—	10.25	2.09	Brașov	pl.	7.01	2.18	—
—	11.—	—	—	2.19	Brașov	sos.	—	—	10.37
—	12.26	—	—	3.01	Timiș	↑	6.—	1.42	—
—	1.11	—	—	3.31	Predeal	↑	5.—	1.12	—
—	8.45	—	—	9.15	București	pl.	—	7.45	—

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren mîst	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren de accele- rat	Tren de per- sone		Tren de per- sone	Tren de accele- rat	Tren de per- sone	Tren mîst
—	—	—	8.05	1.55	pl. Viena	sos.	—	—	—
—	—	—	8.15	1.55	Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	Szolnok	↑	4.18	11.15	2.45
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	Arad	pl.	11.30	8.20	9.45
2.30	—	—	4.30	7.05	Arad	sos.	11.—	8.10	8.55
2.44	—	—	4.42	—	Glogovaț	↑	10.48	—	8.44
3.15	—	—	5.03	—	Györök	↑	10.25	—	8.20
3.32	—	—	5.14	—	Pauliș	↑	10.11	—	8.08
3.58	—	—	5.32	7.50	Radna-Lipova	↑	9.58	7.29	7.56
4.30	—	—	5.56	—	Conop	↑	9.25	—	7.24
4.50	—	—	6.12	—	Bézzava	↑	9.09	—	7.07
5.40	—	—	7.—	8.51	Soborșin	↑	8.21	6.33	6.26
—	—	—	7.28	9.10	Zam	↑	7.45	6.07	5.49
—	—	—	7.54	—	Gurasada	↑	7.18	—	5.19
—	—	—	8.10	9.34	Ilia	↑	7.08	5.44	5.08
—	—	—	8.28	—	Branicica	↑	6.44	—	4.42
—	4.47	8.54	10.—	10.50	Dava	↑	6.20	5.17	4.18
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.05	3.59
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Orăștia	↑	5.09	4.40	3.18
—	6.39	10.29	—	12.06	Șibot	↑	4.44	—	2.56
—	7.11	10.53	—	12.30	Vințul de jos	↑	4.22	—	2.32
—	7.28	11.07	11.17	12.44	Alba-Iulia	↑	4.04	3.59	2.14
—	8.13	11.54	11.40	1.20	Teiuș	pl.	3.19	3.36	1.35

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Orient. Espres	Tren de per- sone	Tren de accele- rat	Tren de per- sone	Tren mixt		Orient. Espres	Tren de per- sone	Tren de accele- rat	Tren mixt
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	Budapesta	↑	6.30	10.20	2.10
6.39	5.25	7.54	4.59	—	Timișoara	pl.	9.20	—	8.55
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Timișoara	sos.	8.28	7.13	8.49
—	9.33	10.25	9.10	—	Caransebeș	↑	5.39	4.05	—
11.05	—	12.28	11.47	—	Băile Herculane	↑	3.02	—	4.35
11.45	—	1.20	1.19	—	Verciorova	↑	1.—	—	3.40
10.55	—	11.40	6.25	—	București	↑	11.25	—	7.10

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.									
—	2.25	8.10	3.11	8.58		—	7.41	2.36	8.31
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Cucerdea	↑	7.03	1.58	7.43
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Ludoș	↑	5.30	12.25	5.50
—	5.50	10.42	5.36	—	Oșorheiu	↑	5.18	9.35	5.05
—	7.25	12.15	7.15	—	Reghinul-săs.	↑	3.50	8.—	3.22

Nota: Orelle însemnate în stînga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase înseamnă orelle de noapte.